

LIETUVOS RESPUBLIKOS  
**GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR  
TAIKymo**

**ĮSTATYMAS**

2004 m. balandžio 22 d. Nr. IX-2152  
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso patvirtinimas**  
Šiuo Įstatymu Seimas patvirtina Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksą.

**2 straipsnis. Geležinkelių transporto kodekso įsigaliojimas**

Geležinkelių transporto kodeksas įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d., išskyrus Kodekso 23 straipsnio 1 ir 3 dalis bei 24 straipsnio 2 dalį, kurios įsigalioja nuo valstybės įmonės viešajai geležinkelių infrastruktūrai valdyti įsteigimo dienos.

**3 straipsnis. Kitų įstatymų ir teisės aktų galiojimas**

1. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuojantys kiti įstatymai ir teisės aktai, galioję Lietuvos Respublikoje iki Geležinkelių transporto kodekso įsigaliojimo, galioja tiek, kiek neprieštarauja Geležinkelių transporto kodeksui, išskyrus atvejus, kai Kodeksas pirmenybę suteikia kitų įstatymų normoms.

2. Šis straipsnis netaikomas Lietuvos Respublikos dvišaliams ir daugiašaliams susitarimams dėl tarptautinio susisiekimo geležinkeliais.

**4 straipsnis. Geležinkelių transporto kodekso taikymas**

1. Geležinkelių transporto kodeksas taikomas santykiams, atsirandantiems iš keleivių, bagažo ir krovinių vežimo Lietuvos Respublikos geležinkelių transportu, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.

2. Geležinkelių transporto kodekso 24 straipsnyje ir kituose šio Kodekso straipsniuose nustatytas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas, kol bus įsteigta valstybės įmonė viešajai geležinkelių infrastruktūrai valdyti, atlieka akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“.

3. Geležinkelių transporto kodeksas netaikomas siauriesiems geležinkeliams (600 mm ir 750 mm pločio vėžė).

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

**5 straipsnis. Teisės aktų pripažinimas netekusiais galios**

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksui, netenka galios Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodeksas (Žin., 1996, Nr. [59-1402](#); 1998, Nr. [105-2896](#); 2002, Nr. [74-3143](#)).

**6 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, įsigaliojus šiam Įstatymui, peržiūri geležinkelių transporto veiklą reglamentuojančius galiojančius teisės aktus, nustato, ar tikslinga juos pripažinti netekusiais galios, ar keisti, ir, jei reikia, parengia atitinkamų teisės aktų projektus ar juos patvirtina.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

PATVIRTINTA  
2004 m. balandžio 22 d.  
įstatymu Nr. IX-2152

## LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO K O D E K S A S

### PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

#### **1 straipsnis. Kodekso paskirtis**

1. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas nustato geležinkelių transporto veiklos sąlygas, reikalavimus geležinkelių transporto darbuotojams ir reglamentuoja santykius, atsirandančius iš keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo Lietuvos Respublikos geležinkelių transportu.

2. Šio Kodekso nuostatos atitinka Kodekso priede pateiktus Europos Sąjungos teisės aktus.

#### **2 straipsnis. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuojantys teisės aktai**

1. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuoja šis Kodeksas, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai.

2. Tarptautiniams keleivių ir bagažo, krovinių vežimams šis Kodeksas taikomas tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos dvišaliai ar daugiašaliai susitarimai dėl tarptautinio susisiekimo geležinkeliais.

#### **3 straipsnis. Pagrindinės šio Kodekso sąvokos**

1. **Eismo saugos valdymo sistema** – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo arba geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti geležinkelių transporto eismo saugą šioms įmonėms vykdant savo veiklą.

2. **Esminiai reikalavimai** – visi reikalavimai, kuriuos turi atitikti transeuropinių paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemos, jų posistemiai ir sąveikos sudedamosios dalys bei sąsajos, nurodyti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintose Transeuropinės geležinkelių sistemos sąveikos reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklėse.

3. **Europos Sąjungos techninės sąveikos specifikacijos** (toliau – **TSS**) – kiekvienam posistemiiui ar jo daliai taikomi detalūs reikalavimai, reikalingi esminiams reikalavimams įvykdyti ir nustatantys reikiamas naudojamų skirtingų posistemių tarpusavio sąsajas bei užtikrinantys geležinkelių transporto, veikiančio Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinkle (TEN-T), sąveiką.

4. **Geležinkelio įmonė (vežėjas)** – licencijuota įmonė, keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti naudojanti viešąją geležinkelių infrastruktūrą ir užtikrinanti trauką teisėtai valdomomis traukos priemonėmis, taip pat įmonė, kuri tik teikia traukos priemones.

5. **Geležinkelio kelias** – inžinerinis statinys, kurį sudaro žemės sankasa, viršutinė kelio konstrukcija (balasto sluoksnis, pabėgiai, bėgiai) ir kiti inžineriniai įrenginiai.

6. **Geležinkelių infrastruktūra** – geležinkelio keliai, statiniai, žemė, pastatai, pagrindinė įranga ir įrenginiai, būtini eismui organizuoti ir valdyti bei geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti.

7. **Geležinkelių linija** – geležinkelio kelio dalis su įrenginiais, statiniais bei eismo valdymo sistemomis.

8. **Geležinkelių riedmenys** (toliau – **riedmenys**) – traukos priemonės (lokomotyvai), vagonai, dyzeliniai ir elektriniai traukiniai, automotrisos ir specialieji riedmenys.

9. **Geležinkelių tinklas** – geležinkelių linijų visuma.

10. **Geležinkelių transportas** – Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinės infrastruktūros dalis, skirta visuomenės ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams geležinkeliais vežti.

11. **Geležinkelių transporto eismo įvykis** (toliau – **eismo įvykis**) – įvykis, kai geležinkelių transporto eismo metu dėl gaivalinių nelaimių, techninių priežasčių ar nustatytų geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo laikymosi atsiranda žalingų pasekmių.

12. **Geležinkelių transporto objektas** – geležinkelių infrastruktūros elementas, keleivių ir krovinių terminalai, su jais susiję pastatai ir įrenginiai, kurie gali būti atskirti nuo geležinkelių transporto infrastruktūros kitų elementų ir savarankiškai funkcionuoti; geležinkelių riedmenys.

13. **Geležinkelių transporto veikla** – keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimas geležinkeliais, geležinkelių infrastruktūros valdymas, plėtra ir priežiūra, taip pat kita veikla, tiesiogiai susijusi su geležinkelių infrastruktūra, keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu.

14. **Konteineriai** – daugiakartės standartinės priemonės kroviniams saugiai gabenti, pritaikytos mechanizuotai pakrauti ir iškrauti.

15. **Krovinių vežimo geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais paslauga** (toliau – **krovinių vežimas tarptautiniais maršrutais**) – krovinių vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys ar visi traukinio vagonai kerta mažiausiai vienos Europos Sąjungos valstybės narės sieną, net jeigu traukinys buvo performuotas, jo dalys yra skirtingos kilmės ar paskirties.

16. **Licencija** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka geležinkelio įmonei (vežėjui) išduotas leidimas, suteikiantis teisę verstis keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu geležinkelių transportu Lietuvos Respublikoje ir (ar) tarptautiniais maršrutais.

17. **Nacionalinės eismo saugos taisyklės** – visi Lietuvos Respublikos teisės aktai ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo dokumentai, nustatantys geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus ir taikomi geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir daugiau nei vienai geležinkelio įmonei (vežėjui).

18. **Posistemis** – vieno ar kelių geležinkelių transporto objektų, kaip visumos, struktūrinė ar eksploatavimo sudedamoji dalis. Ir transeuropinę paprastųjų geležinkelių sistemą, ir transeuropinę greitųjų geležinkelių sistemą sudaro struktūriniai ir naudojimo sričių posistemiai, kuriems turi būti nustatyti esminiai reikalavimai.

19. **Privažiuojamieji geležinkelio keliai** – krovinių siuntėjui (gavėjui), geležinkelių riedmenų remonto ir kitoms įmonėms aptarnauti skirti geležinkelio keliai, tiesiogiai ar per kitus privažiuojamuosius geležinkelio kelius sujungti su viešąja geležinkelių infrastruktūra.

20. **Saugos sertifikatas** – nustatyta tvarka geležinkelio įmonei (vežėjui) išduotas liudijimas, patvirtinantis, kad, siekdama užtikrinti eismo įvykio atsiradimo kontrolę (geležinkelių transporto eismo saugą) ir saugiai verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla geležinkelių tinkle, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi savo eismo saugos valdymo sistemą ir laikosi TSS, kituose atitinkamuose Europos Sąjungos teisės aktuose ir nacionalinėse eismo saugos taisyklėse nustatytų reikalavimų.

21. **Sąveika** – Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) ir jam skirtų riedmenų sistemos, kurią sudaro skirtingi geležinkelių transporto infrastruktūros, riedmenų ir eksploatacinių sistemų kompleksai, gebėjimas sudaryti sąlygas saugiam ir nenutrūkstamam traukinių eismui.

22. **Sąveikos sudedamosios dalys** – bet kuri nedaloma sudedamoji dalis, sudedamųjų dalių grupė, mazgas, sukomplektuotas blokas, įtraukti arba ketinami įtraukti į posistemį, nuo kurių tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso transeuropinių paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemų sąveika. Ši sąvoka apima ir materialiuosius, ir nematerialiuosius objektus.

23. **Tarptautinė geležinkelio įmonių (vežėjų) grupė** – bent dviejų skirtingose Europos Sąjungos valstybėse narėse įsikūrusių geležinkelio įmonių (vežėjų) susivienijimas keleiviams ir bagažui ir (ar) kroviniams geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais vežti.

24. **Transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema** – sistema, apimanti Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) geležinkelių infrastruktūros objektus, pastatytus ar modernizuotus, kad būtų galima vežti didelių greičių traukiniais, vadovaujantis 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 1692/96/EB, pateikiančio Bendrijos gaires dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros, 10 straipsnio 3 dalimi (su visais galiojančiais pakeitimais,

atliktais pagal šio sprendimo 21 straipsnį), taip pat apimanti geležinkelių riedmenis, skirtus važiuoti dideliais greičiais šios geležinkelių infrastruktūros geležinkelių linijomis.

25. **Transeuropinė paprastųjų geležinkelių sistema** – sistema, apimanti Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) geležinkelių infrastruktūros objektus, pastatytus ar modernizuotus, kad būtų galima vežti paprastais ir kombinuoto transporto traukiniais, vadovaujantis 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 1692/96/EB, pateikiančio Bendrijos gaires dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros, 10 straipsnio 3 dalimi (su visais galiojančiais pakeitimais, atliktais pagal šio sprendimo 21 straipsnį), taip pat apimanti geležinkelių riedmenis, skirtus važiuoti šios geležinkelių infrastruktūros geležinkelių linijomis.

26. **Tranzitas** – krovinių, kurie neiškraunami ir nepakraunami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, ar keleivių, kurie neįlaipinami ir neišlaipinami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, vežimas per Lietuvos Respublikos teritoriją.

27. **Traukinio linija** – traukinių eismo grafike numatytas traukinio važiavimo maršrutas.

28. **Traukinys** – suformuotas ir sukabintas vagonų sąstatas su vienu ar keliais veikiančiais lokomotyvais, taip pat važiuojantys lokomotyvai ar kiti savaeigiai riedmenys, turintys reikiamus signalus ir numerį.

29. **Viešojo geležinkelių infrastruktūra** – Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausanti geležinkelių infrastruktūra, skirta visuomenės ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti.

30. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai** – traukinių eismo grafike nustatytos traukinio linijos, kurios gali būti skirtos geležinkelio įmonei (vežėjui) tam tikroje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje naudotis tam tikrą laikotarpį.

31. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatai** (toliau – **Tinklo nuostatai**) – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo parengtas ir išleistas informacinis leidinys, kuriame aprašyta viešojo geležinkelių infrastruktūra, naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygos ir procedūros. Šie nuostatai nuolat atnaujinami ir, jei reikia, keičiami.

32. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas** – Lietuvos Respublikos įmonė, teisėtai valdanti ir prižiūrinti viešąją geležinkelių infrastruktūrą bei teikianti su tuo susijusias paslaugas geležinkelio įmonėms (vežėjams).

33. Kitos šiame Kodekse vartojamos sąvokos paaiškintos Transporto veiklos pagrindų įstatyme ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

#### **4 straipsnis. Geležinkelių transporto veiklos principai**

Geležinkelių transporto veiklos principai yra šie:

1) viešosios geležinkelių infrastruktūros prieinamumas lygiomis teisėmis ir nediskriminacinėmis sąlygomis Europos Sąjungos valstybėse narėse įsteigtoms ir teisės aktų nustatyta tvarka sertifikuotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams);

2) sąžininga konkurencija su kitomis transporto šakomis;

3) geležinkelio įmonių (vežėjų) savarankiškumas tvarkant administracinius, ekonominius, buhalterinius ir vidaus kontrolės reikalus;

4) atskirai tvarkyti su geležinkelių transporto paslaugomis susijusias veiklos ir su viešosios geležinkelio infrastruktūros valdymu susijusias veiklos vidaus pelno (nuostolio) ataskaitas ir balansus. Valstybės biudžeto lėšos, skirtos vienai iš šių veiklos sričių, negali būti panaudotos finansuojant kitą veiklos sritį;

5) su krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimu susijusių finansinę atskaitomybę tvarko geležinkelio įmonės (vežėjai). Lėšos, skiriamos verstis keleivių vežimo geležinkelių transportu ūkine komercine veikla, turi būti laikomos atskirose sąskaitose atskirai ir negali būti perkeliamos prie lėšų, kurios skiriamos verstis kita geležinkelių transporto ūkine komercine veikla.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **5 straipsnis. Geležinkelių transporto objektų nuosavybė**

1. Viešoji geležinkelių infrastruktūra yra Lietuvos valstybės nuosavybė. Viešoji geležinkelių infrastruktūra neprivatizuojama.

2. Kiti geležinkelių transporto objektai nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos valstybei, savivaldybėms, Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims.

## **6 straipsnis. Geležinkelių transporto eismo sauga**

Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių riedmenų priežiūros, eismo organizavimo, valdymo, kontrolės ir priežiūros, saugos sertifikavimo, geležinkelių transporto eismo įvykių tyrimo bendruosius principus, reikalavimus darbuotojams, kurių darbas susijęs su traukinių eismu, bendruosius geležinkelių transporto eismo saugos tikslus ir būdus, eismo saugos valdymo sistemų steigimo, nacionalinių eismo saugos taisyklių sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo tvarką, eismo saugos valdymo sistemų reikalavimus bei eismo saugos institucijos kompetenciją nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

# **ANTRASIS SKIRSNIS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS**

## **7 straipsnis. Geležinkelių transporto viešojo administravimo subjektai**

1. Geležinkelių transporto viešąjį administravimą vykdo Vyriausybė, Susisiekimo ministerija, Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė formuoja geležinkelių transporto strategiją, koordinuoja jos įgyvendinimą ar atlieka kitas šiame Kodekse bei kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

3. Susisiekimo ministerija:

1) įgyvendina geležinkelių transporto politiką;

2) organizuoja geležinkelių transporto strateginių objektų kūrimo, modernizavimo ir plėtros, eismo saugos ir aplinkosaugos programų rengimą ir įgyvendinimą;

3) koordinuoja tarptautinius ryšius geležinkelių transporto srityje, pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose;

4) pagal savo kompetenciją leidžia teisės aktus geležinkelių transporto klausimais ir tiesiogiai ar per įgaliotas institucijas kontroliuoja, kaip šie teisės aktai vykdomi;

5) atlieka kitas šiame Kodekse ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos:

1) kontroliuoja, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, kitų teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto eismo saugos klausimus, reikalavimų;

2) išduoda licencijas verstis vežimais geležinkelių transportu, prižiūri, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų, prireikus sustabdo ir panaikina šių licencijų galiojimą;

3) išduoda saugos sertifikatus, suteikia įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje;

4) atlieka eismo saugos institucijos ir kitas šiame Kodekse bei kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) santykius reguliuoja Vyriausybės paskirta institucija – rinkos reguliuotojas. Vyriausybės sprendimu rinkos reguliuotoju skiriama institucija savo organizacine forma, teisine forma ir priimdama sprendimus turi būti nepriklausoma nuo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, organizacijų, kurios atitinkamai tvirtina rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra taisykles, konkretų rinkliavos dydį, renka šią rinkliavą, skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, ir nuo geležinkelio įmonės (vežėjo). Rinkos reguliuotojas turi teisę nedelsiant gauti jam pagal kompetenciją reikalingą informaciją iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonės (vežėjo).

6. Rinkos reguliuotojas nagrinėja geležinkelio įmonių (vežėjų) skundus, susijusius su viešosios geležkelių infrastruktūros valdytojo priimtais sprendimais dėl Tinklo nuostatų, viešosios geležkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležkelių infrastruktūra ėmimo sistemos, šios rinkliavos dydžio ar struktūros. Šie skundai, kaip ikiteisminiai ginčai, nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtinta tvarka. Sprendimą rinkos reguliuotojas privalo priimti per 2 mėnesius nuo dienos, kurią buvo gauta visa atitinkamam skundai nagrinėti reikalinga medžiaga. Jeigu pateikiamas skundas dėl atsisakymo skirti viešosios geležinkelio infrastruktūros pajėgumus arba dėl sąlygų, kuriomis buvo pasiūlyta skirti viešosios geležkelių infrastruktūros pajėgumus, reguliavimo institucija arba patvirtina, kad viešosios geležkelių infrastruktūros valdytojo sprendimas turi likti nepakeistas, arba pareikalauja, kad tas sprendimas būtų pakeistas pagal jos nurodymus.

7. Rinkos reguliuotojo sprendimai gali būti skundžiamai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Rinkos reguliuotojas privalo užtikrinti, kad tvirtinant rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležkelių infrastruktūra konkretų dydį būtų laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų, prižiūri geležinkelio įmonių (vežėjų) ar tarptautinių geležinkelio įmonių (vežėjų) grupės ir viešosios geležkelių infrastruktūros valdytojo derybas dėl rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležkelių infrastruktūra dydžio, keičiasi informacija apie savo darbą, sprendimų priėmimo principus ir praktiką su kitais Europos Sąjungos valstybių narių rinkos reguliuotojais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **8 straipsnis. Viešosios geležkelių infrastruktūros modernizavimo ir plėtros finansavimas**

Vyriausybės patvirtintos viešosios geležkelių infrastruktūros kūrimo, modernizavimo ir plėtros programos finansuojamos iš valstybės biudžeto, rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležkelių infrastruktūra, valstybės vardu arba su valstybės garantija gautų paskolų, lėšų, gautų taikant valstybės ir (ar) savivaldybių kapitalo partnerystės finansinius mechanizmus iš tarptautinių finansinių institucijų, Europos Sąjungos fondų, taip pat lėšų, gaunamų kaip parama.

## **9 straipsnis. Viešosios geležkelių infrastruktūros objektų statyba ir uždarymas (likvidavimas), jų konservavimas**

1. Sprendimą dėl viešosios geležkelių infrastruktūros objektų uždarymo (likvidavimo), jų užkonservavimo ir naujų objektų statybos priima Vyriausybė.

2. Pasiūlymus dėl viešosios geležkelių infrastruktūros objektų uždarymo (likvidavimo), jų konservavimo ir naujų objektų statybos teikia susisiekimo ministras, viešosios geležkelių infrastruktūros valdytojas ar (ir) savivaldybė, kurios teritorijoje yra atitinkamas viešosios geležkelių infrastruktūros objektas. Teikime turi būti nurodytos objektų statybos ar (ir) uždarymo (likvidavimo), jų konservavimo priežastys, teikiamų pasiūlymų ekonominis, socialinis bei aplinkosauginis pagrindimas.

3. Žemė naujų viešosios geležkelių infrastruktūros objektų statybai suteikiama Žemės įstatymo nustatyta tvarka.

## **10 straipsnis. Licencija verstis geležkelių transporto ūkine komercine veikla**

1. Geležkelių transporto ūkinė komercinė veikla yra licencijuojama. Lietuvos Respublikoje galioja bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduotos licencijos vežti krovinius ir (ar) keleivius ir bagažą geležkelių transportu tarptautiniais maršrutais.

2. Licencijos, suteikiančios teisę verstis geležkelių transporto ūkine komercine veikla, yra šios:

- 1) vežti keleivius ir bagažą geležkelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje;
- 2) vežti keleivius ir bagažą geležkelių transportu tarptautiniais maršrutais;
- 3) vežti krovinius geležkelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje;
- 4) vežti krovinius geležkelių transportu tarptautiniais maršrutais.

3. Lietuvos Respublikoje registruota įmonė, kuri pageidauja verstis geležkelių transporto ūkine komercine veikla ar kuri verčiasi geležkelių transporto ūkine komercine veikla, privalo:

- 1) atitikti finansinio pajėgumo, geros reputacijos, profesinės kompetencijos reikalavimus;



2) pateikti dokumentus, įrodančius, kad ji atitinka jai keliamus civilinės atsakomybės reikalavimus. Šiuos reikalavimus nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Licencijų verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla išdavimo, jų galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo tvarką, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus ir licencijuojamos veiklos sąlygas nustato Keleivių, bagažo ir krovinių vežimo geležinkelių transportu licencijavimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė.

5. Sprendimus dėl licencijų verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla išdavimo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priima Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **11 straipsnis. Saugos sertifikatas ir įgaliojimai geležinkelių transporto eismo saugos srityje**

1. Geležinkelio įmonės (vežėjai), pageidaujantys naudotis geležinkelių infrastruktūra, turi turėti saugos sertifikatą. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, prieš pradėdami naudoti ir valdyti geležinkelių infrastruktūrą, privalo gauti įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje.

2. Saugos sertifikatai išduodami:

1) geležinkelio įmonėms (vežėjams), vežančioms keleivius ir bagažą vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais;

2) geležinkelio įmonėms (vežėjams), vežančioms krovinius vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais.

3. Saugos sertifikatą sudaro:

1) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Europos Sąjungos reikalavimus, nurodytus Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme. Ši saugos sertifikato dalis, išduota Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, galioja Lietuvos Respublikoje bei kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse tai geležinkelių transporto ūkinei komercinei veiklai, kuriai išduotas liudijimas, vykdyti;

2) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas), naudodamasi geležinkelių tinklu, atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Laikoma, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) atitinka šiame punkte nurodytus reikalavimus, jeigu ji laikosi Transeuropinės geležinkelių sistemos sąveikos reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklių, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras, nacionalinių eismo saugos taisyklių ir geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojų kvalifikacija atitinka teisės aktų reikalavimus, o geležinkelių riedmenys atitinka techninius, eksploatacinius ir geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Ši saugos sertifikato dalis išduodama ir galioja tik Lietuvos Respublikoje.

4. Įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje sudaro:

1) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nurodytus reikalavimus;

2) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas laikosi šiame punkte nurodytų reikalavimų, jeigu jis privalo užtikrinti saugų geležinkelių infrastruktūros valdymą, priežiūrą ir naudojimą bei traukinių eismo valdymą ir organizavimą.

5. Geležinkelio įmonė (vežėjas), pageidaujanti teikti papildomas paslaugas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėse, privalo gauti saugos sertifikatą, atitinkantį šio straipsnio 3 dalies 2 punkto reikalavimus.

6. Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimus:

1) dėl saugos sertifikatų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje, išdavimo Lietuvos Respublikoje registruotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams), šių sertifikatų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo;

2) dėl saugos sertifikatų liudijimų, nurodytų šio straipsnio 3 dalies 2 punkte, išdavimo kitų valstybių narių geležinkelio įmonėms (vežėjams), šių liudijimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo;

3) dėl įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje suteikimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo.

7. Saugos sertifikatų bei įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje išdavimo, atšaukimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **12 straipsnis. Visuomenės aptarnavimo įsipareigojimų vykdymas**

1. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) Transporto veiklos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka prisiima vykdyti visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus vežti keleivius geležinkelių transportu Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatytais maršrutais bei teikti kitas paslaugas geležinkelio įmonei (vežėjui) komerciškai nenaudingomis sąlygomis, geležinkelio įmonės (vežėjo) patirti nuostoliai kompensuojami Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Su geležinkelio įmone (vežėju) Transporto veiklos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausybė ar jos įgalios institucija sudaro visuomenės aptarnavimo sutartis, kuriose nurodomi galimi investicinių programų finansavimo šaltiniai.

3. Geležinkelio įmonė (vežėjas), vykdanči visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus, geležinkelių transporto veiklą ir (ar) eksploatuojanti geležinkelių infrastruktūrą, privalo tvarkyti atskirą apskaitą pagal nurodytas veiklos sritis. Lėšos, skirtos visuomenės aptarnavimo įsipareigojimams vykdyti, negali būti perkeliamos prie lėšų, skirtų kitai geležinkelio įmonės (vežėjo) ūkinei komercinei veiklai.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **13 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registras**

1. Geležinkelių riedmenys ir konteineriai registruojami bei duomenys apie geležinkelių riedmenis ir konteinerius, jų savininkus ir valdytojus tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registre įstatymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro tvarkymo įstaigai duomenis apie geležinkelių riedmenis ir konteinerius teikia Lietuvos Respublikos asmenys Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. Vadovaujančioji Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro įstaiga yra Susisiekimo ministerija, o registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

# **TREČIASIS SKIRSNIS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA**

## **14 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektai**

Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektai yra šie:

- 1) geležinkelio kelias;
- 2) inžineriniai įrenginiai ir statiniai, taip pat tuneliai, tiltai, viadukukai, pralaidos, pridengtos ir požeminės perėjos, pervažos, perėjos punktai;
- 3) geležinkelio stotyse, tarpstočiuose, eismo valdymo centruose esanti saugos, signalinė ir telekomunikacijų įranga ir šiems tikslams naudojami tarpstočių, geležinkelio stočių įrenginiai bei pastatai ar statiniai;
- 4) traukinių eismui reikalingas kontaktinis tinklas su atitinkama įranga ir pastatai bei statiniai;



- 5) traukinių eismui valdyti reikalingi elektros energijos gamybos, transformavimo ir paskirstymo įrenginiai bei įranga, tarp jų dyzeliniai generatoriai, pastotės;
- 6) apšvietimo įrenginiai, skirti traukinių eismui ir darbo saugai užtikrinti;
- 7) geležinkelio stotys, pastatai, statiniai ir įrenginiai, reikalingi keleiviams, bagažui ar krovinių siuntėjams (gavėjams) aptarnauti;
- 8) kiti objektai, būtini viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklai užtikrinti.

### **15 straipsnis. Geležinkelių linijų skirstymas pagal reikšmę**

1. Geležinkelių linijos, atsižvelgiant į traukinių eismo intensyvumą, geopolitinę, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomos į valstybinės reikšmės magistralines geležinkelių linijas ir regioninės reikšmės geležinkelių linijas.

2. Valstybinės reikšmės magistralinės geležinkelių linijos yra į tarptautinių geležinkelių linijų tinklą įtrauktos geležinkelių linijos ir kitos reikšmingos šalies ūkiui linijos, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė.

3. Regioninės reikšmės geležinkelių linijos yra geležinkelių linijos, skirtos susisiekimui tarp atskirų miestų (gyvenviečių), kurių sąrašą tvirtina susisiekimo ministras.

### **16 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registras**

1. Geležinkelių infrastruktūra registruojama bei duomenys apie geležinkelių infrastruktūrą ir registro duomenų teikėjus tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registre įstatymų, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintų Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro duomenų teikėjai nurodyti Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatuose.

3. Vadovaujančioji Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro įstaiga yra Susisiekimo ministerija, o registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

### **17 straipsnis. Geležinkelio stotis**

1. Geležinkelio stotį sudaro geležinkelio kelių, pastatų, statinių ir įrenginių kompleksas, užimantis tam tikrą žemės sklypą ir skirtas traukiniams priimti, skirstyti, formuoti, praleisti ir išleisti, keleiviams, bagažo ar krovinių siuntėjams (gavėjams) aptarnauti.

2. Kiekviena geležinkelio stotis turi Vyriausybės suteiktą pavadinimą.

3. Reikalavimai geležinkelio stotims nustatomi Techninio geležinkelių naudojimo nuostatuose. Šiuos nuostatus tvirtina susisiekimo ministras.

### **18 straipsnis. Susisiekimas su geležinkelio stotimi**

1. Geležinkelio stotis turi turėti susisiekimą su miestu (gyvenviete).

2. Statiniai ir įrenginiai geležinkelio stotyje turi būti išdėstyti taip, kad būtų saugu ir patogu juos pasiekti keleiviams bei privažiuoti automobilių transportui.

### **19 straipsnis. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos**

1. Geležinkelio keliams ir jų įrenginiams yra nustatomos apsaugos zonos, kurios skirstomos į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos, privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos bei geležinkelio želdinių apsaugos zonas.

2. Geležinkelio kelius ir įrenginius aptarnaujančios įmonės techniniai darbuotojai ir jų įgalioti asmenys turi teisę laisvai vaikščioti šių kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, atlikti remonto, statybos ar kitus darbus, susijusius su geležinkelių transporto objektų naudojimu, važinėti, kasti žemę, tiesti vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas. Apie tai ši įmonė turi informuoti žemės savininkus ar naudotojus ir įstatymų nustatyta tvarka atlyginti jiems padarytus nuostolius. Likviduojant avarijas ir jų padarinius arba siekiant išvengti avarijų, leidžiama privažiuoti prie geležinkelių transporto objektų taip, kaip reikia pagal situaciją, o žemės savininkui ar naudotojui padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka. Jeigu geležinkelio apsaugos zonoje ne miško paskirties žemėje augantys medžiai, jų grupės, krūmai kelia pavojų eismo

saugumui, žmonėms ar statiniams, jie nukertami ar kitaip pertvarkomi be atskiro savivaldybės institucijų leidimo ir želdinių vertė neatlyginama. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje augantys medžiai ar krūmai negali būti aukštesni už atstumą nuo medžio ar krūmo iki pirmojo bėgio.

**[Papildyta nuo 2006-06-28]**

3. Geležinkelio želdinių apsaugos techniniai darbuotojai turi teisę laisvai vaikščioti geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, sodinti apsaugines želdinių juostas ir kirsti želdinius, keliančius pavojų geležinkelių transporto eismo saugai, įrengti apsaugos nuo sniego, smėlio, vėjo, vandens užtvaras ir sutvirtinti dirvą. Apie tai turi būti informuoti žemės savininkai ar naudotojai. Padarius nuostolių, jie atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.

**[Papildyta nuo 2006-06-28]**

4. Kirsti medžius miško paskirties žemėje leidžiama tik suderinus su miško valdytoju ar savininku ir nustatyta tvarka įforminus medžių kirtimo dokumentus. Geležinkelio želdinių apsaugos zonose, ne miško paskirties žemėje augantys medžiai, jų grupės, krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.

5. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar savininko, o geležinkelio želdinių apsaugos zonoje – be geležinkelio želdinius eksploatuojančios įmonės rašytinio sutikimo draudžiama:

- 1) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą, atlikti sprogdinimo ir melioravimo darbus;
- 2) tiesti kelių, vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas;
- 3) sodinti ar kirsti medžius ir krūmus;
- 4) įrengti pervažas;
- 5) statyti naujus ir rekonstruoti esamus pastatus bei statinius, skirtus geležinkelių transporto reikmėms.

6. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar savininko rašytinio sutikimo draudžiama:

- 1) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą, atlikti sprogdinimo ir melioravimo darbus;
- 2) tiesti kelių, vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas;
- 3) sodinti ar kirsti medžius ir krūmus;
- 4) įrengti pervažas;
- 5) statyti naujus ir rekonstruoti esamus pastatus bei statinius, skirtus geležinkelių transporto reikmėms.

7. Geležinkelio kelių ir įrenginių apsaugos zonų ribas nustato Vyriausybė.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

**20 straipsnis. Pervažos ir perėjos**

1. Pervaža – geležinkelio kelio susikirtimo su automobilių keliu viename lygyje vieta.
2. Vietose, kuriose valstybinės reikšmės automobilių keliai susikerta su geležinkelio keliais, turi būti įrengiamos reguliuojamos ar nereguliuojamos pervažos arba viadukai.
3. Vietose, kuriose pėsčiųjų srautai kerta geležinkelio kelių, įrengiamos perėjos.

**21 straipsnis. Pervažų ir perėjų įrengimas ir priežiūra**

1. Pervažos ar perėjos įrengiamos:
  - 1) kai tiesiamas naujas geležinkelio kelias – jo sankirtoje su esamais valstybinės reikšmės automobilių keliais iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo lėšų;
  - 2) kai tiesiami nauji valstybinės reikšmės automobilių keliai – jų sankirtoje su esamu geležinkelio keliu iš tuos kelių tiesiančių subjektų lėšų.

2. Vietinės reikšmės automobilių kelių sankirtoje su geležinkelio keliu pervažas ar perėjas, suderinę su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju, įrengia ir prižiūri suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys iš savo lėšų.

3. Leidimą įrengti pervažą ar perėją išduoda viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, atsižvelgdamas į technines galimybes ir eismo saugos reikalavimus.

4. Pervažos ir perėjos turi būti įrengtos pagal Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų bei susisiekimo ministro patvirtintų Pervažų įrengimo ir naudojimo taisyklių reikalavimus.

5. Valstybinės reikšmės automobilių kelių sankirtoje su geležinkelio keliu pervažas ir perėjas prižiūri viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.

6. Suinteresuotų fizinių ar juridinių asmenų ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo susitarimu esamos pervažos ar perėjos gali būti perkeltos į kitą vietą, uždarytos arba panaikintos. Pervažos ir perėjos perkeliamos suinteresuoto asmens lėšomis.

## **22 straipsnis. Privažiuojamieji geležinkelio keliai**

1. Privažiuojamieji geležinkelio keliai gali priklausyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims.

2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių tiesimas, rekonstravimas, jų prijungimas prie viešosios geležinkelių infrastruktūros ir su tuo susiję geležinkelio stočių plėtimo, modernizavimo ir statybos darbai atliekami iš užsakovo lėšų.

3. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių tiesimo, rekonstravimo, jų jungimo prie viešosios geležinkelių infrastruktūros ir jų priėmimo eksploatuoti tvarką nustato susisiekimo ministras.

4. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių būklei, eksploatacijai, riedmenims ir juos aptarnaujančiam personalui taikomi atitinkami viešosios geležinkelių infrastruktūros reikalavimai. Kaip jų laikomasi, kontroliuoja Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

5. Privažiuojamieji geležinkelio keliai, jiems priskirti krovimo barai, teritorija turi atitikti Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų bei kitų teisės aktų reikalavimus. Jų priežiūrą, remontą savo lėšomis atlieka savininkas arba naudotojas. Už eismo saugą minėtose vietose atsako atitinkamai savininkas arba naudotojas.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir privažiuojamojo geležinkelio kelio savininko arba naudotojo santykiai reguliuojami sutartimi.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS VIEŠOSIOS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR PRIEŽIŪRA**

### **23 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas**

1. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka viešąją geležinkelių infrastruktūrą ir jos objektų užimamą žemę patikėjimo teise valdo, naudoja, ja disponuoja ir geležinkelio įmonėms (vežėjams) teikia su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymu ir priežiūra susijusias paslaugas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas – valstybės įmonė viešajai geležinkelių infrastruktūrai valdyti.

2. Įmonei, kuri įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra paskirta viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytoja ir patikėjimo teise valdo, naudoja viešąją geležinkelių infrastruktūrą ir jos objektų užimamą žemę ir jomis disponuoja, teikia su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymu ir priežiūra susijusias paslaugas geležinkelio įmonėms (vežėjams), netaikomi kituose įstatymuose nustatyti apribojimai dėl valstybei nuosavybės teise priklausančios viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų nuomos.

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo išlaikymo išlaidos apmokamos iš rinkliavų už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra.

### **24 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pagrindinės funkcijos**

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pagrindinės funkcijos:

- 1) užtikrinti tinkamą ir saugią viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą;
- 2) valdyti ir organizuoti traukinių eismą;
- 3) užtikrinti saugų traukinių eismą;

- 4) teikti pasiūlymus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros modernizavimo ir plėtros programų projektų;
  - 5) įgyvendinti viešosios geležinkelių infrastruktūros modernizavimo ir plėtros programas bei projektus;
  - 6) užtikrinti tinkamą lėšų, skirtų viešajai geležinkelių infrastruktūrai modernizuoti ir plėsti, naudojimą;
  - 7) viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus naudotis geležinkelio įmonėms (vežėjams) suteikti vienodomis sąlygomis;
  - 8) rengti ir tvirtinti traukinių eismo grafikus;
  - 9) parengti ir išleisti Tinklo nuostatus;
  - 10) rinkti rinkliavą už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra.
2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sutartimi ne konkurso tvarka gali pavesti valstybės kontroliuojamai akcinei bendrovei „Lietuvos geležinkeliai“ šias funkcijas:
- 1) organizuoti tinkamą ir saugią viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą;
  - 2) organizuoti saugaus traukinių eismo valdymą.

#### **25 straipsnis. Rinkliava už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra**

1. Visos geležinkelio įmonės (vežėjai) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui privalo mokėti rinkliavą už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra.
2. Rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra nustatymo taisyklės tvirtina Vyriausybė.
3. Rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra konkretų dydį nustato viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.

#### **26 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūra ir traukinių eismas**

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą organizuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Traukinių eismo organizavimo ir valdymo tvarką nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas, susisiekimo ministro patvirtintos Geležinkelių eismo taisyklės ir kiti teisės aktai.

#### **27 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūros finansavimas**

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūra finansuojama iš rinkliavų, gautų už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra.
2. Geležinkelių linijų, kurios užkonservuotos Vyriausybės sprendimu dėl jų socialinės ir (ar) ekonominės reikšmės, priežiūra finansuojama iš valstybės lėšų.

#### **28 straipsnis. Teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra**

1. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), teisės aktų nustatyta tvarka įgijusi licenciją ir saugos sertifikatą ir su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudariusi naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis.
2. Išimtinė teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra teikiant tranzito geležinkelių transporto paslaugas priklauso geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurios arba kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

#### **29 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimas**

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus naudotis geležinkelio įmonėms (vežėjams). Paskirtus pajėgumus draudžiama perduoti kitai įmonei ar kitai vežimo geležinkelių transportu paslaugai teikti ar šiuos pajėgumus parduoti.
2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai geležinkelio įmonėms (vežėjams) skiriami ne ilgesniam kaip vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

3. Kiekviena geležinkelio įmonė (vežėjas) gali prašyti tiek traukinio linijų, kiek ji pageidauja.

4. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) sudaro naudojimosi viešąja geležinkelio infrastruktūra sutartį vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir nustato geležinkelio įmonės (vežėjo) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teises ir pareigas dėl pajėgumų paskirstymo per vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) gali sudaryti ir bendrąjį susitarimą, nustatantį geležinkelio įmonės (vežėjo) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teises ir pareigas, kai pajėgumus reikia skirsti ilgesniam nei vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui, tačiau atnaujinti šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sutartį privaloma kasmet.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo principai, paraiškų skirti šiuos pajėgumus (atsisakyti skirti) pateikimo, viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies paskelbimo perpildyta bei naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties ir bendrojo susitarimo sudarymo tvarka nustatoma Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėse. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė.

### **30 straipsnis. Sąveika su kitų valstybių geležinkelių transporto objektais**

1. Transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos ir transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos posistemiai, sąveikos sudedamosios dalys ir jų tarpusavio sąsajos turi atitikti esminius reikalavimus ir kitus optimaliai sąveikai reikšmę turinčius reikalavimus. Optimaliai sąveikai reikšmę turinčių reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras. Geležinkelių infrastruktūros, riedmenų ir jų eksploatacinių sistemų parametrai bei juos nustatantys norminiai, techniniai ir eksploataciniai reikalavimai turi būti derinami su esminiais reikalavimais ir atitinkamai sričiai privalomomis TSS, kartu išlaikant esamų Lietuvos geležinkelių transporto objektų tarpusavio suderinamumą.

2. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai taikomi posistemų, sąveikos sudedamųjų dalių ir jų tarpusavio sąsajų projektavimui, konstravimui, įdiegimui, modernizavimui, rekonstravimui, naudojimui ir techninei priežiūrai, taip pat darbuotojų, kurie eksploatuoja Lietuvos Respublikos teritorijoje transeuropines paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemas, kvalifikacijai, sveikatai ir saugos darbe sąlygoms.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo sritis palaipsniui išplečiama, nuo galiojančių TSS pakeitimų ar naujų TSS įsigaliojimo dienos į ją įtraukiant papildomus posistemius (arba jų dalis), kol TSS reikalavimai bus taikomi visai paprastųjų geležinkelių sistemai, taip pat privažiuojamiesiems keliams, vedantiems prie terminalų ir pagrindinės uostų infrastruktūros ir skirtiems aptarnauti arba galintiems aptarnauti daugiau negu vieną naudotoją.

4. Siekdama užtikrinti esminių reikalavimų ir kitų optimaliai sąveikai reikšmę turinčių reikalavimų vykdymą, Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos atlieka šias funkcijas:

1) prižiūri sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai. Valstybinės geležinkelių inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos teises ir pareigas atliekant sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai priežiūrą, jos atlikimo tvarką, sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai ribojimo priemones nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas;

2) kontroliuoja sąveikos sudedamųjų dalių naudojimą pagal paskirtį, įrengimą ir priežiūrą Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

### **30<sup>(1)</sup> straipsnis. Tarptautinių, Europos organizacijų ir užsienio valstybių geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų taikymas**

1. Tarptautinių ir Europos organizacijų, užsienio valstybių (nacionaliniai), užsienio valstybių organizacijų geležinkelių transporto normatyviniai techniniai dokumentai, nustatantys statinių reikalavimus, taikomi Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Tarptautinių ir Europos organizacijų, užsienio valstybių (nacionaliniai), užsienio valstybių organizacijų geležinkelių transporto normatyviniai techniniai dokumentai, nustatantys

kitų geležinkelių infrastruktūros objektų ir geležinkelių riedmenų reikalavimus, Lietuvos Respublikoje gali būti taikomi integravus juos į nacionalinę teisę teisės aktų nustatyta tvarka ir suderinus su esminiais reikalavimais.

3. Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje skelbiamos TSS yra taikomos tiesiogiai. Priėmus bet kurią TSS, Susisiekimo ministerija išnagrinėja, kokios priemonės yra reikalingos TSS taikymui Lietuvos Respublikoje užtikrinti ir, jeigu reikia, parengia atitinkamų Lietuvos Respublikos teisės aktų projektus ir (ar) inicijuoja kitas reikiamas priemones.

4. Susisiekimo ministerija turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, atitinkančių esminius reikalavimus, tiesioginio taikymo Lietuvos Respublikoje tvarką šiais atvejais:

1) kai reikia nustatyti Lietuvos Respublikoje retai pasitaikančių geležinkelių transporto objektų techninius reikalavimus ir todėl netikslinga rengti geležinkelių transporto normatyvinius techninius dokumentus;

2) kai dėl investicijų į geležinkelių transportą panaudojimo trumpų terminų nėra galimybės perimti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų;

3) kai Lietuvos Respublikoje nėra kai kurių geležinkelių transporto objektų techninius reikalavimus nustatančių geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų, – iki tų dokumentų arba atitinkamos srities TSS parengimo ir patvirtinimo.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

## **PENKTASIS SKIRSNIS**

### **REIKALAVIMAI GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO DARBUOTOJAMS**

#### **31 straipsnis. Reikalavimai geležinkelių transporto darbuotojams**

1. Specialius profesijų ir pareigybių kvalifikacinius reikalavimus geležinkelių transporto darbuotojams, suderinę su Valstybine geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos, nustato atitinkamai viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas).

2. Reikalavimus darbuotojams, kurių darbas susijęs su traukinių eismu, nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas.

3. Geležinkelių transporto darbuotojų darbo drausmę reglamentuoja šis Kodeksas, Darbo kodeksas ir Vyriausybės patvirtintas Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statutas.

#### **32 straipsnis. Geležinkelių transporto darbuotojų nušalinimas nuo darbo**

1. Geležinkelių transporto darbuotojas nušalinamas nuo darbo, jei:

1) nustatytu laiku nebuvo galima patikrinti, ar jis atitinka suteiktą kvalifikaciją, nes darbuotojas be pateisinamų priežasčių patikrinime nedalyvavo;

2) pakartotinai neišlaiko privalomo periodinio kvalifikacinių reikalavimų patikrinimo egzamino;

3) dėl sveikatos būklės negali vykdyti savo pareigų, susijusių su geležinkelių transporto eismo saugos užtikrinimu arba geležinkelių infrastruktūros objektų priežiūra ar sauga;

4) padarė drausmės pažeidimą, keliantį grėsmę eismo saugai, žmonių gyvybei ir sveikatai;

5) padarė šiurkštų darbo pareigų pažeidimą, numatytą Darbo kodekse, ar kitokį darbo pareigų pažeidimą, numatytą Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statute;

6) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais.

2. Geležinkelių transporto darbuotojas nušalinamas nuo darbo Darbo kodekso ir Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statuto nustatyta tvarka.

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS**

### **KELEIVIŲ, BAGAŽO IR KROVINIŲ VEŽIMAS**

#### **33 straipsnis. Keleivių ir bagažo vežimas**

1. Keleivių, bagažo vežimo sąlygas ir tvarką, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivio, bagažo siuntėjo (gavėjo) teises nustato šis Kodeksas, Civilinis kodeksas, Lietuvos



Respublikos tarptautinės sutartys, susisiekimo ministro patvirtintos Keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu taisyklės ir kiti teisės aktai.

2. Keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu sutarčių standartinės sąlygos nustatomos Keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu taisyklėse.

3. Geležinkelių transporto objektai, skirti keleiviams aptarnauti, turi būti pritaikyti neįgaliesiems, kad šie galėtų patogiai ir saugiai jais naudotis.

#### **34 straipsnis. Keleivių ir bagažo vežimo užmokestis**

1. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas). Didžiausi tarifai turi būti suderinti su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Bagažo vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).

2. Keleivių ir bagažo vežimo tarptautinio susisiekimo maršrutais užmokestį nustato geležinkelio įmonė (vežėjas) Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių dėl tarptautinio susisiekimo nustatyta tvarka.

3. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais lengvatas ir dėl šių lengvatų taikymo geležinkelio įmonių (vežėjų) patirtų išlaidų kompensavimo (negautų pajamų atlyginimo) tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

#### **35 straipsnis. Krovinių vežimas ir vežimų organizavimas**

1. Krovinių vežimo sąlygas ir tvarką, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo), krovinio siuntėjo (gavėjo) teises nustato šis Kodeksas, Civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, susisiekimo ministro patvirtintos Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės ir kiti teisės aktai.

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas) ir krovinių siuntėjas (gavėjas) sudaro krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutartis.

#### **36 straipsnis. Atsiskaitymų su geležinkelio įmone (vežėju) užtikrinimas**

1. Atsiskaitymas su geležinkelio įmone (vežėju) už krovinių vežimą užtikrinamas vežamu kroviniu.

2. Jeigu siuntėjas (gavėjas) neatsiskaito su geležinkelio įmone (vežėju), geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę realizuoti krovinį šio Kodekso 55 straipsnyje nustatyta tvarka.

#### **37 straipsnis. Važtaraštis**

1. Su kiekviena krovinių siunta siuntėjas privalo pateikti tinkamai užpildytą važtaraštį ir kitus dokumentus, nurodytus Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse.

2. Važtaraščio formą ir jo užpildymo tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

3. Važtaraštis tampa krovinių vežimo sutarties sudarymo ir jos turinio įrodymu uždėjus kalendorinį pradinės geležinkelio stoties antspaudą.

#### **38 straipsnis. Važtaraščio turinys**

1. Važtaraštyje turi būti nurodyta:

- 1) pradinės geležinkelio stoties pavadinimas;
  - 2) krovinio siuntėjas, adresas, telefono ir fakso numeriai, krovinio siuntėjo ar jo atstovo pavardė ir parašas;
  - 3) krovinio pavadinimas, kodas;
  - 4) krovinio svoris;
  - 5) krovinio vienetų skaičius, įpakavimo pobūdis ir krovinio būklė;
  - 6) vagono numeris;
  - 7) Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nurodytų dokumentų, kurie turi būti pridedami prie važtaraščio, sąrašas;
  - 8) ypatingos krovinio savybės ir vežimo sąlygos;
  - 9) galinės geležinkelio stoties pavadinimas;
  - 10) krovinio gavėjas, adresas, telefono ir fakso numeriai;
  - 11) uždėtų plombų skaičius ir jų ženklai.
2. Važtaraštyje gali būti nurodyti ir kiti duomenys.

### **39 straipsnis. Krovinio pateikimas vežti**

1. Krovinys vežamas vagone pagal vieną važtaraštį. Pagal vieną važtaraštį taip pat galima pateikti vežti:

1) nedalomus daiktus bei ypatingo dydžio daiktus, kuriems pakrauti reikia daugiau nei vieno vagono;

2) į kelis vagonus pakrautą krovinių siuntą, jeigu Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės leidžia tai daryti visame vežimo kelyje.

2. Į kelis vagonus pagal vieną važtaraštį pakrauta krovinių siunta negali būti išskaidyta, išskyrus atvejus, kai tai būtina dėl vagono (vagonų) techninio gedimo.

3. Pagal vieną važtaraštį negalima pateikti vežti:

1) krovinių, kurių dalį krauna geležinkelio įmonė (vežėjas), o dalį – siuntėjas;

2) krovinių, kuriuos vežti kartu su kitais kroviniais draudžiama pagal Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisykles.

4. Krovinio pateikimo vežti tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

### **40 straipsnis. Kai kurių krovinių vežimo ypatingos sąlygos**

1. Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės gali nustatyti kai kurių krovinių vežimo ypatingas sąlygas.

2. Pavojingų krovinių vežimo tvarką nustato Pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymas ir kiti teisės aktai.

### **41 straipsnis. Krovinių būklė, įpakavimas ir žymėjimas**

1. Krovinį, kurį dėl jo savybių įpakuoti yra būtina, siuntėjas turi įpakuoti taip, kad krovinys vežimo metu būtų apsaugotas nuo praradimo, trūkumo ar sužalojimo, taip pat kad būtų apsaugoti nuo galimo sužalojimo žmonės, riedmenys ir kiti kroviniai. Siuntėjo pakrauti kroviniai, kuriuos vežimo metu reikės perkrauti, turi būti supakuoti taip, kad juos perkraunant mechanizmais nebūtų pažeista jų pakuotė.

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas) gali reikalauti, kad to paties tipo smulkios siuntos, kurioms priimti vežti ir pakrauti reikia daug laiko, būtų surištos ar supakuotos į didesnes siuntas.

3. Geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę atsisakyti vežti krovinį, jei siuntėjas atsisako krovinį įpakuoti pagal Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių reikalavimus arba įpakavimas neatitinka šių taisyklių nustatytą reikalavimų.

### **42 straipsnis. Krovinių pakrovimas**

1. Krovinius, atsižvelgiant į vežimų organizavimo sutarties sąlygas, krauna geležinkelio įmonė (vežėjas) arba siuntėjas. Kroviniai turi būti kraunami pagal susisiekimo ministro patvirtintas Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisykles.

2. Pakrautas krovinys neturi viršyti vagono krovos normų. Vagonas turi būti uždarytas ir užplombuotas Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

### **43 straipsnis. Krovinio tikrinimas**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę tikrinti, ar krovinys atitinka važtaraštyje pateiktus duomenis, taip pat ar laikomasi Krovinių vežimo geležinkelių transportu ir Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisyklių reikalavimų, jei krovinį krovė siuntėjas.

2. Apie numatomą krovinio tikrinimą turi būti pranešta siuntėjui arba gavėjui, vadovaujantis Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėmis arba krovinių vežimo ar vežimų organizavimo sutartimi. Jei siuntėjas ar gavėjas nustatytu laiku neatvyksta, krovinys tikrinamas jiems nedalyvaujant. Tikrinimo rezultatai įrašomi į važtaraštį.

3. Jei krovinys neatitinka važtaraštyje pateiktų duomenų arba nesilaikoma Krovinių vežimo geležinkelių transportu ir Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisyklių reikalavimų, tikrinimo ir su tuo susijusios išlaidos tenka krovinio siuntėjui, o geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę atsisakyti tokį krovinį vežti.

#### **44 straipsnis. Krovinio svorio ar siuntos vienetų skaičiaus nustatymas**

1. Krovinio svoris ar siuntos vienetų skaičius pradinėje ir galinėje geležinkelio stotyje turi būti tikrinamas tuo pačiu metodu ir būdu. Krovinio svorio ar siuntos vienetų skaičiaus nustatymo tvarką reglamentuoja Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

2. Krovinio svoris laikomas tinkamu, jeigu skirtumas tarp pradinėje geležinkelio stotyje nustatyto svorio ir svorio galinėje geležinkelio stotyje neviršija Vyriausybės patvirtintų nuostolio (natūralaus sumažėjimo) normų, taip pat svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normų. Šios nuostolių, svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normos netaikomos šio Kodekso 54 straipsnio 3 dalies 1–3 punktuose nustatytais atvejais.

3. Matavimo priemonės turi būti tikrinamos ir tikrinimo rezultatai įforminami Vyriausybės nustatyta tvarka. Nepatikrintomis matavimo priemonėmis naudotis draudžiama.

#### **45 straipsnis. Vagono krovos normų viršijimas**

1. Jei geležinkelio įmonė (vežėjas) pradinėje geležinkelio stotyje nustato, kad siuntėjo pakrauto vagono krovos normos viršytos, ji nepriima krovinio vežti tol, kol nebus pašalintas viršsvoris. Jeigu tai nustatoma tarpinėje geležinkelio stotyje, geležinkelio įmonė (vežėjas) nedelsdama praneša apie tai krovinio siuntėjui, o šis privalo pašalinti viršsvorį ir padengti nuostolius, jeigu dėl to geležinkelio įmonė (vežėjas) jų patiria.

2. Siuntėjas (gavėjas) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos turi pateikti nurodymus viršsvorį atsiimti ar išsiųsti arba sudaryti sutartį su įmone, kad jį saugotų.

3. Už krovinio viršsvorio iškrovimą ir saugojimą imamas geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytas atlyginimas.

4. Jeigu nurodymai nepateikiami arba nesudaroma saugojimo sutartis, geležinkelio įmonė (vežėjas) informuoja siuntėją, iškrauna viršsvorį sudarantį krovinį, jo nesaugo ir už jo praradimą, trūkumą ar sužalojimą neatsako.

#### **46 straipsnis. Vagonų ir konteinerių naudojimas**

1. Siuntėjas (gavėjas) už geležinkelio įmonės pateiktų vagonų ar konteinerių naudojimą moka geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą.

2. Jeigu ne dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) kaltės vagonai ar konteineriai negali būti pateikti siuntėjui (gavėjui), siuntėjas (gavėjas) privalo mokėti geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą už vagonų ar konteinerių naudojimą ir krovinių saugojimą (laikymą).

#### **47 straipsnis. Krovinio pristatymo terminai**

1. Krovinio pristatymo terminus nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės, jeigu siuntėjas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) nesusitaria kitaip.

2. Krovinio pristatymo terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos, einančios po krovinio priėmimo vežti, 00:00 val.

#### **48 straipsnis. Užmokestis už krovinių vežimą ir kitas paslaugas**

1. Už krovinių vežimą ir geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas kitas paslaugas imamas krovinių vežimo arba vežimų organizavimo sutartyje nustatytas užmokestis. Krovinių vežimo tarifus ir kitų paslaugų įkainius nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).

2. Neteko galios nuo 2006-06-28.

3. Už krovinių vežimą moka siuntėjas ar jo įgaliotas asmuo, pateikdamas krovinį pradinėje geležinkelio stotyje.

4. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) sutinka, už krovinių vežimą gali sumokėti ir gavėjas arba jo įgaliotas asmuo. Apie tai pažymima važtaraštyje.

5. Už krovinių pakrovimą, iškrovimą, papildomų pavedimų vykdymą, ekspedicijos ir kitas geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas paslaugas sumoka siuntėjas (gavėjas) ar jo įgaliotas asmuo.

6. Atsiskaitymų tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

#### **49 straipsnis. Krovinio siuntėjo ir gavėjo papildomi pavedimai**

1. Krovinio siuntėjas (gavėjas), jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams, gali papildomai pavesti geležinkelio įmonei (vežėjui):

1) sulaikyti krovinį kelyje;

2) sulaikyti krovinių išdavimą;

3) galinėje geležinkelio stotyje išduoti krovinį kitam, negu važtaraštyje nurodytas gavėjas, asmeniui;

4) išduoti krovinį kitoje, negu numatyta važtaraštyje, geležinkelio stotyje;

5) grąžinti krovinį į pradinę geležinkelio stotį, jei krovinys nesulaikytas ar neareštuotas.

2. Siuntėjas turi teisę atsiimti krovinį pradinėje geležinkelio stotyje, kol krovinys nėra išsiųstas, apmokėjęs su tuo susijusias geležinkelio įmonės (vežėjo) išlaidas.

3. Krovinio siuntėjas praranda teisę duoti papildomus pavedimus geležinkelio įmonei (vežėjui), jeigu gavėjas priėmė važtaraštį ir krovinį.

4. Krovinio gavėjas gali duoti papildomus pavedimus, jei pagal vežimo sutartį jis privalo sumokėti vežimo išlaidas, taip pat jei važtaraštyje nurodyta, kad gavėjas turi teisę duoti papildomus pavedimus.

5. Jeigu gavėjas pavedė išduoti krovinį kitam asmeniui, tas asmuo neturi teisės pavesti atsiimti krovinių tretiesiems asmenims.

6. Krovinio siuntėjo ir gavėjo papildomi pavedimai negali sudaryti sąlygų krovinių siuntai padalyti.

#### **50 straipsnis. Papildomų pavedimų pateikimo forma**

Papildomi krovinių siuntėjo ar gavėjo pavedimai geležinkelio įmonei (vežėjui) turi būti pateikiami raštu Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka. Papildomi pavedimai, pateikti kita forma, negalioja.

#### **51 straipsnis. Atsisakymas atlikti papildomus pavedimus**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) gali atsisakyti atlikti papildomus pavedimus, jei:

1) pavedimas pavėluotai pasiekia geležinkelio stotį, privalančią jį atlikti;

2) pavedimas prieštarauja geležinkelių transporto teisės aktams arba jį atliekant sutriktų normali geležinkelių transporto veikla;

3) pavedimas prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams;

4) krovinių vertė mažesnė už visas krovinių vežimo iki naujos galinės geležinkelio stoties išlaidas, išskyrus atvejus, kai krovinių siuntėjas arba gavėjas apmoka šias išlaidas ar garantuoja jų apmokėjimą;

5) dar neįvykdytas ir neatšauktas anksčiau gautas siuntėjo (gavėjo) papildomas pavedimas.

2. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) negali įvykdyti papildomų siuntėjo ar gavėjo pavedimų, ji apie tai praneša pavedimą davusiam asmeniui.

#### **52 straipsnis. Kliūtys vežimo metu**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) apie kliūtis vežimo metu praneša krovinių siuntėjui arba gavėjui ir pareikalauja iš jų papildomų nurodymų.

2. Siuntėjas (gavėjas), gavęs pranešimą apie kliūtis vežimo metu ir jų priežastis, savo nurodymus dėl gavėjo ar galinės geležinkelio stoties keitimo privalo įrašyti į važtaraštį kartu su geležinkelio įmone (vežėju) arba įgaliojti tai padaryti geležinkelio įmonę (vežėją).

3. Jeigu siuntėjas (gavėjas), gavęs pranešimą apie kliūtis vežimo metu, per geležinkelio įmonės (vežėjo) nurodytą terminą krovinių sulaikiusiai geležinkelio stotiai nepateikia nurodymų, kuriuos galima atlikti, geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinių veža tinkamiausiu maršrutu. Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) laikosi pristatymo terminų, atitinkančių faktišką vežimo kelią, ir turi teisę imti atlyginimą už faktišką vežimo kelią bei vagonų naudojimą.

4. Jeigu kliūtys atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) kaltės, papildomos išlaidos, susijusios su krovinių pristatymu, tenka įmonei (vežėjui). Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) už vežimo termino praleidimą neatleidžiama nuo atsakomybės, numatytos šio Kodekso 59 straipsnyje.

5. Jei vežimo metu atsiradusi kliūtis pašalinama, kol negauti siuntėjo nurodymai, krovinius siunčiamas į galinę geležinkelio stotį ir apie tai pranešama krovinių siuntėjui.

### **53 straipsnis. Pranešimas apie krovinio pristatymą**

Geležinkelio įmonė (vežėjas) Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių arba geležinkelio įmonės (vežėjo) ir siuntėjo (gavėjo) sutartyje nustatyta tvarka privalo pranešti gavėjui apie jo vardu gautą krovinį. Krovins laikomas pristatytu nuo pranešimo gavimo momento.

### **54 straipsnis. Krovinio išdavimas**

1. Galinėje geležinkelio stotyje (paskirties punkte) geležinkelio įmonė (vežėjas) privalo gavėjui išduoti važtaraštį ir krovinį. Siuntėjas (gavėjas) sumoka nustatytą krovinio vežimo užmokestį bei užmokestį už geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas kitas paslaugas prieš gaudamas važtaraštį ir krovinį, jeigu krovinio vežimo sutartis nenustato kitaip.

2. Gavėjas yra atsakingas už tai, kad geležinkelio įmonės (vežėjo) galinėje geležinkelio stotyje išduoti kroviniai įstatymų nustatytais atvejais būtų pristatyti tikrinti į tam įgaliotos valstybės institucijos nurodytą vietą per nustatytą laiką su nepažeistomis transporto priemonių plombomis ir išoriniais paviršiais, taip pat tvarkingomis krovimo vienetų plombomis ir (arba) identifikavimo ženklais.

3. Geležinkelio įmonė (vežėjas), galinėje geležinkelio stotyje (paskirties punkte) išduodama krovinį, privalo patikrinti krovinio svorį, kiekį (vienetų skaičių) ir būklę, jeigu:

1) krovins atvežtas netvarkingu vagonu, taip pat vagonu su pažeistomis ar ne pradinės geležinkelio stoties plombomis;

2) krovins atvežtas neplombuotais vagonais su matomais trūkumo, gedimo ar sužalojimo požymiais;

3) nesilaikyta greitai gendančių krovinių pristatymo terminų ar temperatūros režimo vagonuose refrižeratoriuose;

4) krovinį iškrovė geležinkelio įmonė (vežėjas).

4. Krovinio gavėjas šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais gali atsisakyti priimti krovinį, kol nebus patenkintas jo reikalavimas krovinį patikrinti.

5. Gavėjas krovinio gavimą patvirtina parašu važtaraštyje.

6. Kroviniai išduodami Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

### **55 straipsnis. Padariniai, jeigu laiku neatsiimamas krovins**

1. Jeigu krovinio gavėjas, gavęs pranešimą apie krovinio pristatymą, laiku neatsiima krovinio, jis moka geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą už krovinio saugojimą (laikymą) ir vagonų naudojimą Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nustatyta tvarka.

2. Jeigu krovinio gavėjas per 10 darbo dienų nuo pranešimo apie jo vardu gautą krovinį jo neatsiima ir neduoda pavedimų geležinkelio įmonei (vežėjui) ar nesudaro sutarties dėl krovinio saugojimo, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę gavėjo sąskaita iškrauti krovinį ir jį saugoti.

3. Jeigu krovinio gavėjo nerandama, geležinkelio įmonė (vežėjas) apie tai praneša siuntėjui. Per 10 darbo dienų negavusi atsakymo iš siuntėjo, geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinį saugo Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

4. Krovinių iškrovimo tvarką ir saugojimo laiką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

5. Jeigu per krovinio saugojimo laiką krovins neatsiimamas, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę jį realizuoti Vyriausybės nustatyta tvarka. Gautas lėšas, atskaičius geležinkelio įmonei (vežėjui) priklausančią užmokestį, geležinkelio įmonė (vežėjas), krovinio siuntėjui (gavėjui) pareiškus pretenziją, perveda krovinio siuntėjui (gavėjui). Jeigu krovinio siuntėjas (gavėjas) pretenzijos nepareiškia, gautos lėšos, atskaičius geležinkelio įmonei (vežėjui) priklausančią užmokestį, pervedamos į valstybės biudžetą.

## **SEPTINTASIS SKIRSNIS**

## **GELEŽINKELIO ĮMONĖS (VEŽĖJO), KELEIVIŲ, KROVINIŲ SIUNTĖJŲ IR GAVĖJŲ ATSAKOMYBĖ**

**56 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų atsakomybės atsiradimo pagrindai**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas), keleiviai, krovinių siuntėjai ir gavėjai atsako už keleivių ir bagažo, krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutarčių pažeidimą.

2. Geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų susitarimai dėl šiame Kodekse nustatytos atsakomybės tvarkos ir dydžio pakeitimo negalioja.

**57 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą**

Geležinkelio įmonė (vežėjas) visiškai atsako už priimto vežti krovinio ir bagažo praradimą, trūkumą ir sužalojimą nuo jų priėmimo vežti iki atidavimo gavėjui arba perdavimo nustatyta tvarka kitam jo įgaliotam asmeniui, jeigu neįrodo, kad krovinio ar bagažo praradimas, trūkumas ar sužalojimas kilo ne dėl jos kaltės.

**58 straipsnis. Atvejai, kai geležinkelio įmonė (vežėjas) neatsako už krovinio ir bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą**

Geležinkelio įmonė (vežėjas) neatsako už krovinio praradimą, trūkumą ar sužalojimą, jeigu:

- 1) tai įvyko dėl krovinio siuntėjo (gavėjo) kaltės;
- 2) tai įvyko dėl natūralių vežamo krovinio ar bagažo savybių;
- 3) tai įvyko dėl taros ar įpakavimo trūkumų, kurių nebuvo galima pastebėti priimant krovinį ar bagažą vežti, jei nėra taros ar įpakavimo sužalojimo požymių;
- 4) krovinio ar bagažo trūkumas nevirsija šio Kodekso 44 straipsnio 2 dalyje numatytų nuostolio (natūralaus sumažėjimo), svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normų ir krovinyms ar bagažams atvežtas techniškai tvarkingu vagonu (konteineriu) su nepažeistomis siuntėjo plombomis;
- 5) krovinyms pateiktas gavėjui su nepažeistomis siuntėjo plombomis;
- 6) krovinyms atvežtas tvarkingais atviraisiais vagonais, jis nebuvo pakeliui perkrautas, nepažeistas apsauginis ženklavimas, krovinyms yra tvarkingai sutvirtintas;
- 7) krovinyms atvežtas lydimas siuntėjo ar gavėjo palydovo;
- 8) tai įvyko dėl nenugalimos jėgos.

**59 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybės už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą dydis**

1. Už žalą, padarytą vežant krovinį ar bagažą, geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako:

1) krovinį ar bagažą praradus arba esant jo trūkumui – prarasto arba trūkstamo krovinio ar bagažo vertės dydžiu;

2) krovinį ar bagažą sužalojus – sumos, kuria sumažėjo jo vertė, dydžiu;

3) praradus krovinį ar bagažą, kurio vertė nurodyta perduodant vežti, – nurodytosios krovinio ar bagažo vertės dydžiu. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) įrodo, kad tikroji krovinio ar bagažo vertė yra mažesnė už nurodytąją, – tikrosios jo vertės dydžiu.

2. Jeigu dėl sužalojimo, už kurį geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako, krovinio ar bagažo kokybė pasikeitė tiek, kad jo nebegalima naudoti pagal tiesioginę paskirtį, krovinio ar bagažo gavėjas turi teisę jo atsisakyti ir pareikalauti atlyginti už krovinį ar bagažą kaip už prarastą.

3. Jeigu krovinyms ar bagažams, už kurių praradimą ar trūkumą geležinkelio įmonė (vežėjas) sumokėjo atitinkamą atlyginimą, vėliau surandamas, geležinkelio įmonės (vežėjo) apie tokį suradimą informuotas gavėjas (siuntėjas) per vienus metus turi teisę pareikalauti, kad tas krovinyms ar bagažams būtų jam išduotas. Šiuo atveju jis turi grąžinti geležinkelio įmonei (vežėjui) atlyginimą, gautą už prarastą ar trūkstamą krovinį, tačiau turi teisę išreikalauti iš geležinkelio įmonės (vežėjo) prarasto ar trūkstamo krovinio vertės dydžio nuostolius, padarytus jam dėl pavėluoto krovinio ar bagažo pristatymo.

**60 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už vežimo termino praleidimą**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako už krovinio ar bagažo vežimo termino, nustatyto vežimo sutartyje, praleidimą, jeigu neįrodo, kad terminas praleistas ne dėl jos kaltės.



2. Geležinkelio įmonė (vežėjas), pavėluotai pristačiusi krovinį ar bagažą, atlygina padarytus nuostolius.

**61 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už prarastus ar sužalotus krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą**

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas), praradusi krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, šio siuntėjo (gavėjo) reikalavimu privalo perduoti jo nuosavybėn savo riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą. Jeigu tokių riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos geležinkelio įmonė (vežėjas) neturi, ji krovinio siuntėjui (gavėjui) atlygina prarastų riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos vertės dydžio nuostolius, jei šalys nesusitaria kitaip.

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas), sugadinusi krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, turi juos suremontuoti.

3. Geležinkelio įmonės (vežėjo) sugadintus riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą gali susiremontuoti krovinio siuntėjas (gavėjas). Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinio siuntėjui (gavėjui) atlygina remonto išlaidas.

**62 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už riedmenų, konteinerių ir specialiosios įrangos kroviniams tvirtinti nepateikimą**

Geležinkelio įmonė (vežėjas), dėl savo kaltės krovinio vežimo arba vežimo organizavimo sutartyje nustatytu laiku krovinio siuntėjui nepateikusi riedmenų, konteinerių ir specialiosios įrangos kroviniams tvirtinti, atsako krovinio vežimo arba vežimo organizavimo sutartyje nustatyta tvarka. Tai neatleidžia geležinkelio įmonės (vežėjo) nuo pareigos pateikti riedmenis, konteinerius ir specialiąją įrangą kroviniams tvirtinti, jei šalys nesusitaria kitaip.

**63 straipsnis. Keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų atsakomybė**

Keleiviai, krovinių siuntėjai ir gavėjai Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti žalą, padarytą dėl jų kaltės geležinkelio įmonei (vežėjui) arba kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims.

**64 straipsnis. Keleivių, krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė už netikslų, klaidingų, taip pat ne visų reikalingų duomenų pateikimą vežimo dokumentuose**

Keleiviai, krovinių siuntėjai (gavėjai), vežimo dokumentuose pateikę netikslus, klaidingus, taip pat ne visus reikalingus duomenis, atlygina geležinkelio įmonei (vežėjui) dėl to atsiradusius nuostolius.

**65 straipsnis. Krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė už prarastus ar sugadintus geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą**

1. Krovinių siuntėjai (gavėjai), praradę geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, atlygina geležinkelio įmonei (vežėjui) prarastų riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos vertės dydžio nuostolius, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

2. Krovinių siuntėjai (gavėjai), sugadinę geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, turi juos suremontuoti.

3. Krovinių siuntėjų (gavėjų) sužalotus riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą gali susiremontuoti ir geležinkelio įmonė (vežėjas). Šiuo atveju siuntėjas (gavėjas) geležinkelio įmonei (vežėjui) atlygina remonto išlaidas.

**66 straipsnis. Krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė, jeigu už vežimą, naudojimąsi geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenimis, konteineriais ar specialiąja įranga atsiskaito ne laiku**

Krovinių siuntėjai (gavėjai), per nustatytą laiką neatsiskaitę už vežimą ir su tuo susijusias paslaugas, naudojimąsi geležinkelių riedmenimis, konteineriais ar specialiąja įranga, moka geležinkelio įmonei (vežėjui) krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutartyje nustatyto

dydžio delspinigius. Delspinigiai skaičiuojami nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną.

**67 straipsnis. Pretenzijos ir ieškiniai dėl vežimo**

1. Ieškiniai dėl reikalavimų, kylančių iš vežimo sutarties, pareiškiami teismui, jeigu šalių sutartis nenustato kitaip. Ieškovas iki ieškinio pareiškimo gali pateikti pretenziją geležinkelio įmonei (vežėjui). Pretenzija turi būti išnagrinėta per 3 mėnesius nuo jos pateikimo geležinkelio įmonei (vežėjui) dienos.

2. Ieškiniai dėl reikalavimų, atsirandančių iš vežimo sutarties, gali būti pareiškiami per vienus metus nuo dienos, kurią ieškovas sužinojo ar turėjo sužinoti apie savo teisių pažeidimą. Pretenzijos pareiškimas pratęsia ieškinio senaties terminą 3 mėnesiams.

## ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1969 m. birželio 26 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1191/69 dėl valstybių narių veiksmų, susijusių su visuomenės aptarnavimo įsipareigojimų, vykdomų geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transporto srityje, samprata.

2. 1991 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1893/91, pakeičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 1191/69 dėl valstybių narių veiksmų, susijusių su visuomenės aptarnavimo įsipareigojimų, vykdomų geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transporto srityje, samprata.

3. 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros.

4. 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3578/92, iš dalies pakeičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 1107/70 dėl pagalbos teikimo geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transportui.

5. 1995 m. birželio 19 d. Tarybos direktyva 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo.

6. 1996 m. liepos 23 d. Tarybos direktyva 96/48/EB dėl transeuropinės greitųjų traukinių geležinkelių sistemos sąveikos.

7. 1996 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2255/96, iš dalies pakeičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 1107/70 dėl pagalbos teikimo geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transportui.

8. 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/12/EB, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros.

9. 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/13/EB, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo.

10. 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo.

11. 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/16/EB dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos sąveikos.

12. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelio infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva).

13. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/50/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/48/EB dėl transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikos ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/16/EB dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos sąveikos.

14. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/51/EB, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros.

*Priedo papildymas:*

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

---

### Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2672 (2006-06-28)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR TAIKymo ĮSTATYMO 4 STRAIPSnio PAKEITIMO IR PAPILDYMO, GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 28, 30, 48 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 30(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

Redagavo: Aušra Bodin (2006-06-29)  
[ausra.bodin@lrs.lt](mailto:ausra.bodin@lrs.lt)